

[ΠΡΟΒΟΛΕΙΣ]

Οι Ατρείδες και το μέλλον της Ευρώπης

ΜΟΛΙΣ ΠΡΙΝ από λίγα χρόνια η Ευρώπη είχε πολιτικές ηγεσίες με σαφές όραμα για το μέλλον της ηπείρου, το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αλλά, όπως γράφει ο ιστορικός Th. Zeldin, «για να έχει κάποιος ένα νέο όραμα για το μέλλον, είναι απολύτως αναγκαίο να έχει πρώτα ένα όραμα για το παρελθόν» (Th. Zeldin, «An Intimate History of Humanity»). Και ηγέτες όπως οι Χ. Κολ και Φρ. Μιτεράν είχαν μνήμη, αίσθηση και όραμα για το παρελθόν και ιστορία και γι' αυτό ήθελαν «να ξεπεράσουν την ιστορία». Αλήθεια ποιος σημερινός ευρωπαίος ηγέτης θα επεδίωκε να περάσει δέκα ημέρες στην πεδιάδα του Αργού και μάλιστα χειμωνιάτικα, προκειμένου να ζήσει όπως έζησαν οι Ατρείδες, για να γράψει κάτι γι' αυτούς; Ε, όπως αποκαλύπτει ο Θ. Πάγκαλος στο όμορφο, γλαφυρό και τρυφερό συνάμα πρόσφατο βιβλίο του «Με τον Ανδρέα στην

Του Π.Κ. Ιωακειμίδη

Ευρώπη», Εκδόσεις Πατάκη), το έκανε το 1988 ο Φρ. Μιτεράν, τότε πρόεδρος της Γαλλικής Δημοκρατίας. Στο βιβλίο του Θ. Πάγκαλου (που καλύπτει τις δεκαετίες 1980, 1990) αποκαλύπτονται επίσης και άλλες σημαντικές πτυχές (και αρετές) της τότε πολιτικής ηγεσίας της Ευρώπης και του οράματος που είχε για την ευρωπαϊκή ενοποίηση. Και όπως και στον προφορικό, έτσι και στον γραπτό του λόγο ο Θ. Πάγκαλος τα λέει καθαρά, χωρίς το αφόρητα ξύλινο λεξιλόγιο που πολλοί καταδικάζουν, αλλά περισσότερο εμφανίζονται να ενοχλούνται όταν κάποιος το εγκαταλείπει (επί τη ευκαιρία, υπάρχει κάποιος που να μην υποκρίνεται για την ελληνική πραγματικότητα και να διαφωνεί με την ουσία των όσων έχει πει πρόσφατα ο Θ. Πάγκαλος; Αμφιβάλλω). Ένα από τα βασικά ελλείμματα της σημερινής ευρωπαϊκής ηγεσίας είναι η απουσία ιστορικής προοπτικής και ως εκ τούτου οράματος. Εχοντας απομακρυνθεί χρονικά από τις τραυματικές εμπειρίες του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, οι σημερινές ηγεσίες εμφανίζονται γυμνές, χωρίς ιστορική μνήμη και ιστορικό όραμα. Έτσι με τη στάση και τις πολιτικές τους καλλιεργούν συνθήκες που διολισθαίνουν την Ευρώπη στις χειρότερες στιγμές και δαίμονες της ιστορίας της – σε καταστάσεις δηλαδή εσωκλειστού εθνικισμού, οικονομικού και πολιτικού, ξενοφοβίας, ρατσισμού. Τραγωδία...

Ο Π.Κ. Ιωακειμίδης είναι καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών και μέλος του Δ.Σ. του ΕΛΙΑΜΕΠ